

Tentoonstellingsgids

Welkomstwoord van de Directeur

De oprichter van het New Museum (New York), Marcia Tucker (1940–2006), vatte het ooit mooi samen: *“Eerst doen, daarna denken – dan heb je tenminste iets om over na te denken”*. Ze begon het museum vanuit haar kleine appartement, en richtte het in 1977 officieel op.

In het licht van de explosief toegenomen interesse en hype rond Azië, ontwikkelde zich voor mij in de afgelopen tien jaar de urgentie om uitwisselingen tussen jonge kunstenaars en hun collega's uit verschillende continenten te stimuleren. Bij Witte de With hebben we deze noodzaak vormgegeven door een programmatische oase te creëren op lange termijn, tussen onze eigen instelling hier in Rotterdam en Hong Kong. We besteedden hier twee jaren aan, gevuld met events, bezoeken van en aan kunstenaars, architecten en schrijvers, en gaven zo op heterogene wijze vorm aan een gedeelde 'spirit' en een inhoudelijk programma dat ons meer dan twee decennia oude instituut verbond aan de recent opgerichte kunstinstelling Spring Workshop. Ons doel hierbij was om toe te geven aan onze uiteenlopende maar genuanceerde wensen en instincten. We werkten intensief samen om verschillende modi operandi met elkaar te verenigen; niet alleen tussen twee verschillende organisaties, maar ook tussen twee schijnbaar onverenigbare logistieke knooppunten: Rotterdam en Hong Kong.

Moderation(s) ontvouwt zich sinds augustus 2012, en bestond al uit verschillende projecten, waaronder drie residencies in Hong Kong, een performanceprogramma in Rotterdam, een twee weken durende schrijvers-'bootcamp' in Hong Kong, resulterend in een boek met korte verhalen, en een symposium met presentaties van de jongste en meest getalenteerde mensen, vertegenwoordigers van de 'next generation', bij Witte de With. Deze projecten ontwikkelden zich onafhankelijk van

elkaar, maar beïnvloedden en vormden elkaar ook op spontane wijze.

Ondertussen bleven wij ons afvragen: Hoe kan een dergelijk programma ingezet worden, zonder op clichématige culturele paradigma's in te gaan? We besloten een kunstenaar en schrijver te vragen dit verhaal vorm te geven en hadden daarbij het volste vertrouwen in zijn vermogen om tussen de twee centra te navigeren, en ze te verbinden. We nodigden Heman Chong uit om het project te leiden of, in zijn eigen woorden, te 'moderen'. Chong, die onze uitnodiging zonder aarzeling accepteerde, besloot dat het project moest bestaan uit momenten van synchroniciteit, ontsporingen en overdracht, in plaats van in te gaan op 'exotische' verschillen. Chong zag ook steeds waar hij moest activeren, mogelijkheden kon benutten of een opmaat voor een volgend hoofdstuk moest verzorgen.

The Part In The Story Where A Part Becomes A Part Of Something Else (22 mei–17 augustus 2014) is het slot en de culminatie van het *Moderation(s)* proces. *The Part In The Story* is een speelse tentoonstelling waarin de werken voor zichzelf mogen spreken en waar ruimte is voor het leggen van onderlinge verbanden; in het volste vertrouwen dat de toeschouwer zelf in staat is de verschillende mogelijkheden te zien en de werken aan elkaar kan relateren. Onder leiding van Heman Chong, afkomstig uit de werelden van literatuur, design en choreografie, en onze eigen Associate Curator Samuel Saelemakers, met een achtergrond in fenomenologie en die een belangrijke rol heeft gespeeld in het totstandkomen van *Moderation(s)*, brengt deze ambitieuze tentoonstelling meer dan veertig kunstenaars bij elkaar. Hun belanstelling voor conceptuele praktijken, *objecthood* ('objectschap') en vertelkunst zijn hier bij Witte de With, verspreid over twee verdiepingen, te ervaren.

Vanzelfsprekend leidt ieder project van Witte de With zijn eigen leven, en is iedere tentoonstelling een soort proeftuin waarin onderzocht wordt hoe wij als instituut de kunstenaar optimaal kunnen faciliteren om het alledaagse te ontstijgen. Onze huidige tentoonstelling biedt ruimte voor improvisatie, spontaniteit en ontmoetingen, door middel van een choreografie van concepten, terwijl de kunstwerken en projecten steeds in het middelpunt van de belangstelling blijven staan.

Zoals de invloedrijke curator Maria Lind onlangs schreef: *“Kunnen we de manier waarop kunst in deze tijd functioneert opnieuw beschouwen? Zodat objecten en acties kunnen manoeuvreren tussen verschillende contexten en transities (van de 'thuisbasis' naar het kunstwerk en weer terug) en fantasierijke maar tegelijkertijd concrete associaties mogelijk maken.”* En inderdaad: *“Het is van groot belang om meer tijd met de kunst zelf door te brengen om te onderzoeken wat het kunstwerk doet. Niet wat het zou kunnen doen, maar wat het in feite doet: hoe het past in een specifieke situatie in de samenleving en hoe het van daaruit functioneert”*.

Wij zijn veel dank verschuldigd aan kunstenaar en schrijver Heman Chong, om zijn ideeën en betrokkenheid, en aan Spring Workshop, met haar Directeur Mimi Brown en Manager Athena Wu. Binnen ons eigen team ook veel dank aan Adjunct Directeur Paul van Gennip en het Curatorial Team met Samuel Saelemakers, Amira Gad en Yoeri Meessen voor hun geloof in dit open proces en het creëren van ruimte voor de experimenten van kunstenaars, van wie er veel nog niet eerder hadden geëxposeerd bij Witte de With of in Nederland.

Op een fantastische zomer!

Defne Ayas
Directeur van Witte de With
Rotterdam, mei 2014

Introductie door de Curatoren

“The world is made of people telling stories. Look at the stock market. Look at fashion. Any long story, any novel, is just a combination of short stories.”
Chuck Palahniuk, *Stranger than fiction*

The Part In The Story Where A Part Becomes A Part Of Something Else volgt de werkwijze van *Moderation(s)*, het twee jaar lange programma dat plaatsvond tussen Witte de With Center for Contemporary Art en Spring Workshop. Een uitgebreide groep kunstenaars, curatoren en schrijvers kwamen samen in verschillende modi van productie, samenwerking en tentoonstellen; een schrijfworkshop, residenties, een conferentie, een reeks performances. *Moderation(s)* functioneerde als een plaats voor ontmoeting en uitwisseling, zonder enige institutionele druk over de eventuele uitkomst.

In dezelfde lijn brengt deze tentoonstelling nu een serie afbeeldingen en objecten samen die de vele ideeën en theorieën die gegeneerd werden tijdens *Moderation(s)* belichamen. De tentoonstelling wordt niet gedragen door een thematisch referentiekader of een masterplan, maar stelt meervoudige associaties voor tussen de objecten in relatie tot de toeschouwer. Zo ontstaat een gevarieerd landschap waarin visuele logica's en conceptuele affiniteiten zich ontvouwen.

Het ene werk leidt naar een ander, elk werk vertelt over het volgende, waardoor een keten van verstrengelde ideeën ontstaat. De werken nemen de leiding; een dans, een gesprek, een verhaal ontstaat.

In 1972 ontwikkelde choreograaf Steve Paxton *Contact Improvisatie*, een methode om beweging te produceren. Twee of meer dansers komen samen, maken lichamelijk contact en laten toe dat fysieke wetten hun bewegingen

sturen. Ze schuifelen, ze struikelen. Zwaarte-kracht. Stilte.

Het curatorische proces werd gestructureerd door de capaciteit van elk werk om open te staan voor bemiddeling en vertaling. Als er verbindingen bestaan tussen de dingen, is het dan mogelijk deze verbindingen te zien als materiaal, als vorm, als aanzet tot spraak en verhalen? Als alle werken in deze tentoonstelling met elkaar in verbinding staan, wat is dan deze verbindende taal?

The Part In The Story Where A Part Becomes A Part Of Something Else is noch samenvatting noch sluitstuk van *Moderation(s)*. Het is een epiloog, een alternatief voor het einde van een verhaal. Situaties die enkel gevoelsmatig aansluiten bij het onderwerp van het verhaal worden gebruikt om een latent aanwezig verhaal in de tentoonstelling te suggereren en vormen een aanzet tot toekomstige ontmoetingen.

Heman Chong en Samuel Saelemakers
Rotterdam, mei 2014

Moderation(s) Tijdlijn

2012

Mei 2012
Heman Chong, kunstenaar en schrijver uit Singapore, wordt uitgenodigd door Defne Ayas (Witte de With) en Mimi Brown (Spring Workshop) om een programma tussen Witte de With Center for Contemporary Art, Rotterdam en Spring Workshop, Hong Kong te leiden.

Augustus 2012

Locatie: Spring Workshop
Guilty Pleasures: een avond waar de aanwezigen hun muzikale *guilty pleasures* met elkaar delen, georganiseerd als prelude voor de aankomende *Moderations(s)* projecten.
Met: Song-Ming Ang

Oktober 2012

Locatie: Witte de With
Een tweedaagse workshop ontwikkeld door Heman Chong waarin de vorm en inhoud van *Moderation(s)* besproken wordt. Met: A Constructed World, Nadim Abbas, Defne Ayas, Mimi Brown, Amira Gad, Natasha Ginwala, Latitudes, Michael Lee, Christina Li, Pages, Vivian Sky Rehberg, Samuel Saelemakers.

2013

Januari 2013
Locatie: Spring Workshop
Incidents of Travel: tijdens vier door kunstenaars geleide tours wordt Hong Kong en het werk van elke kunstenaar verkent. Met: Nadim Abbas, Ho Sin Tung, Latitudes, Yuk King Tan, Samson Young.

Februari 2013

Locatie: Asia Art Archive
Een groep van *Moderation(s)* deelnemers bezoekt Asia Art Archive in Hong Kong en discussieert over collectief bezit, tijd en hoe archieven kennis kunnen voeden. Met: Heman Chong, Latitudes, Nadim Abbas, Mimi Brown, Chantal Wong, Yuk King Tan.

April 2013

Locatie: Witte de With
A Thing At A Time: vijf performances, een lezing en een tekstuele interventie die allen de grenzen en mogelijkheden van taal opzoeken. Met: Mette Edvardson, RoseLee Goldberg, Guy Mannes-Abbott, Anthony Marcellini, Eszter Salamon, Benjamin Seror, Koki Tanaka.

Juni 2013

Locatie: Spring Workshop
A Fictional Residency: gedurende vier dagen schrijven zeven auteurs zes korte verhalen die werden gebundeld in een gelijknamige publicatie. Met: Nadim Abbas, Oscar van den Boogaard, Enoch Cheng, Heman Chong, Doretta Lau, MAP Office.

Oktober 2013

Locatie: Witte de With
Stories and Situations: een conferentie met als belangrijkste onderwerpen discours, vertaling en objecthood ('objectschap'). Met: Lee Ambrozy, Brian Castriota, Chris Fitzpatrick, Amira Gad, Vincenzo Latronico, Christina Li, Vincent Normand, Rosemary Orr, Xiaoyu Weng, Arnisa Zeko.

Oktober - december 2013

Locatie: Spring Workshop
The Social Contract: een werk waarbij iedere bezoeker een contract moet ondertekenen en daarmee akkoord gaat geheim te houden wat er precies in de tentoonstelling te zien is. Met: A Constructed World.

2014

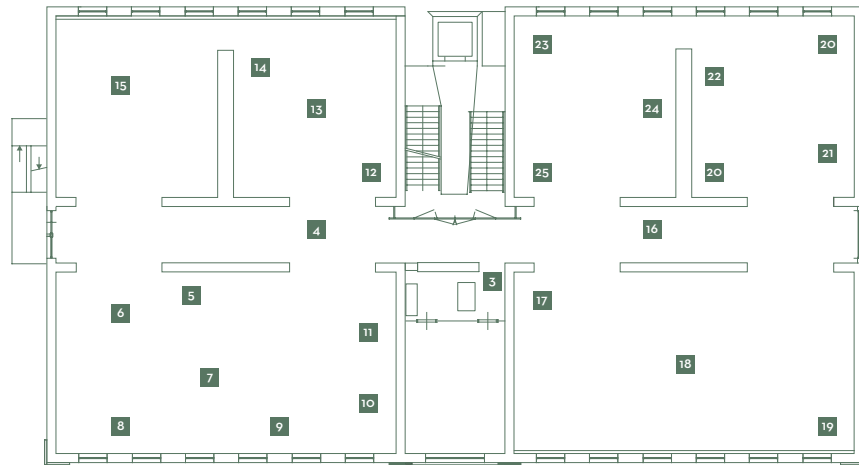
Mei - augustus 2014
Locatie: Witte de With
The Part In The Story Where A Part Becomes A Part Of Something Else: een groepstentoonstelling met werk van meer dan veertig kunstenaars, het sluitstuk van *Moderation(s)*. Met: A Constructed World, Nadim Abbas, Allora & Calzadilla, Song-Ming Ang, Iván Argote, Bik Van der Pol, Pierre Bismuth, John Cage,

Chen Zhen, Chu Yun, Ceal Floyer, Aurélien Froment, Felix Gonzalez-Torres, Douglas Gordon, Minja Gu, Sharon Hayes, Ho Rui An, Ho Sin Tung, Tim Etchells & Vlatka Horvat, On Kawara, Patrick Killoran, Kwan Sheung Chi, Nicolás Lamas, Lee Kit, Michael Lee, Lucas Lenglet, Gabriel Lester, Marysia Lewandowska, Charles Lim, Katarina Löfström, MAP Office, Anthony Marcellini,

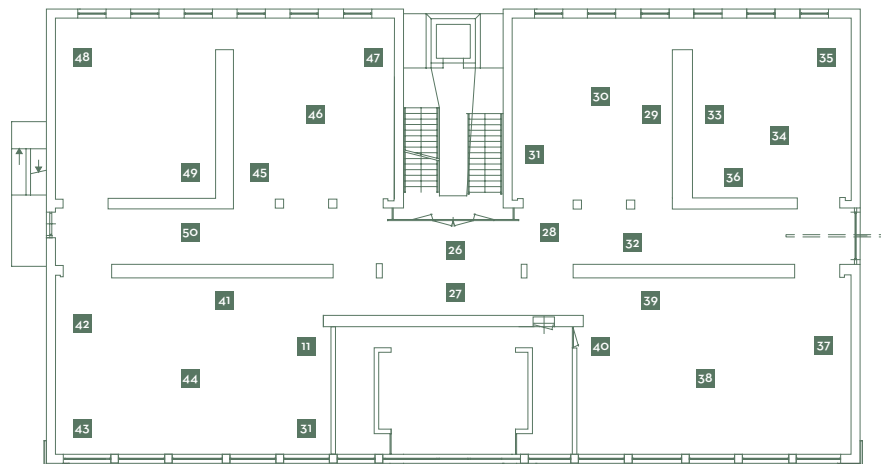
Ahmet Ögüt & Cevdet Ereğ, João Vasco Paiva, Patricia Reed, Willem de Rooij, Mor Shani, Praneet Soi, Nasrin Tabatabai & Babak Afrassiabi, Koki Tanaka, Narcisse Tordoir, Freek Wambacq, Leung Chi Wo + Sara Wong, Magdalen Wong, Adrian Wong, Haegue Yang, Trevor Yeung, Johan Zetterquist.

Plattegronden

Buiten: 1
Begane grond: 2

2e verdieping

3e verdieping

Kunstwerken in de Tentoonstelling

BUITEN

1. Chu Yun, *Unspeakable Happiness II*, 2003
De tentoonstelling begint al voor je het gebouw betreedt, met het werk *Unspeakable Happiness* van Witte de With en het pand ernaast is een slinger met gekleurde vlaggetjes gespannen. De vlaggetjes tonen geen logo's, symbolen of slogans: ze refereren naar niets. Chu Yun beschouwt ze dan ook als anti-vlaggen. De monochrome stukken stof zijn een bron van plezier of vrolijkheid voor de toevallige voorbijganger en functioneren zo als een verbindend element.

BEGANE GROND

2. Trevor Yeung, *Mr. Butterflies*, 2012
Vanaf de straat is ook het werk te zien dat zich in Witte de Withs tentoonstellingsruimte op de begane grond bevindt. *Mr. Butterflies* van Trevor Yeung is een installatie die bestaat uit langzaam ronddraaiende palmbomen die zo neergezet zijn dat ze elkaar soms licht raken, waardoor ze een rustgevend geluid van ruisende planten veroorzaken.

2E VERDIEPING

3. Felix Gonzalez-Torres, *"Untitled" (Perfect Lovers)*, 1987-1990
Het werk *"Untitled" (Perfect Lovers)* van Felix Gonzalez-Torres bestaat uit twee klokken die naast elkaar zijn opgehangen. Beide klokken laten precies dezelfde tijd zien, en zijn zo ingesteld dat ze in ieder geval bij de opening van de tentoonstelling exact gelijk lopen. Toch is het waarschijnlijk dat de klokken elkaar op een gegeven moment iets zullen gaan ontlopen, waarmee het werk refereert naar het idee van perfecte harmonie, die met het verstrijken van de tijd uiteindelijk toch niet houdbaar blijkt.

4. Allora & Calzadilla, *Revolving Door* (Rotterdam), 2011/2014

Revolving Door bestaat uit een groep dansers die een lijn vormen. Deze lijn loopt tussen twee uiteinden van een muur en blokkeert de doorgang als een menselijke barricade. De lijn draait langzaam rond, waardoor het publiek van de ene kant naar de andere kan bewegen alsof ze door een draaideur lopen. Hierdoor is de barricade tegelijk ook een doorgang. De dansers voeren een choreografie uit gebaseerd op bewegingen ontleend aan politieke protesten en militaire marsen. Deze performance vormt een poëtische reflectie op de verschillende gebaren die we unisono maken en waaruit een complexe dynamiek ontstaat tussen de groep en het individu. Voor *Revolving Door* (Rotterdam) werd choreograaf Mor Shani uitgenodigd een eigen interpretatie van het werk te maken binnen de parameters van het bestaande werk.

5. Pierre Bismuth, *In prevention of technical malfunction - Unplugged Bruce Nauman video work*, 2003

Dit werk van Pierre Bismuth bestaat uit twee, niet aangesloten videoschermen. Het werk van de bekende kunstenaar Bruce Nauman is met opzet niet ingeschakeld, waarmee Bismuth refereert aan de vergankelijke kwaliteiten van het medium video, welke natuurlijk alleen bestaat als deze afgespeeld wordt. Want, wat is een videowerk als het niet aan staat? En is een uitgeschakeld werk van Bruce Nauman nog steeds een werk van Bruce Nauman? Bismuth maakt dankbaar gebruik van deze vragen en grijze zones, en signeert het uitgeschakelde werk als het zijne; waarmee hij de mogelijkheid aangeeft om alle uitgeschakelde videowerken als eigen werk te claimen.

6. Freek Wambacq, *Rolled up Crystal visions or the lack of limitations*, 2012

De titel van dit werk geeft precies aan wat dit object is: een tapijt, waarin het werk *Crystal visions or the lack of limitations* van kunstenaar Peggy Franck is opgerold. Wambacq (de partner van Franck) was erbij toen Franck het werk in 2011 maakte. Tijdens de installatie ervan twijfelde zij steeds over het al dan niet gebruiken van een tapijt in het werk. Het tapijt deed Wambacq denken aan een stuk opgerold vinyltapijt dat hij ooit op straat vond en welke toen dienst deed als een soort container voor bouw- en restmateriaal uit een interieur. Deze herinnering kwam boven in een gesprek tussen Wambacq en Franck, toen zij in 2012 het werk weer wilde opbergen; waarop Wambacq Francks werk op het tapijt (dat ze uiteindelijk niet had gebruikt) stapelde, en oprolde. Hoewel het werk lijkt te gaan over het toe-eigenen van ideeën en auteursrecht, is het toch vooral een ode aan samenwerken, en aan het delen van gedachten.

7. Willem de Rooij, *Bouquet IX*, 2012

Dit werk bestaat uit lelies, gladiolen, gerbera's, rozen, eustoma's, anjers, chrysanten, asters, anthuriums en leeuwenbekjes. Het boeket wordt wekelijks verversd en bestaat als dusdanig enkel voor de duur van de tentoonstelling. Hierdoor toont het werk de aandacht en zorg die een kunstinstituut besteedt aan de werken die getoond worden. Het gebruik van enkel witte bloemen verwijst naar de belangrijke rol van de kleur wit in het modernisme en minimalisme, maar ook naar het meerduidige idee van blank zijn.

8. Kwan Sheung Chi, *Lilies*, 2012

Parallel aan en als tegenhanger van Willem de Rooijs *Bouquet IX* wordt Kwan Sheung Chi's *Lilies* getoond. Dit plastic boeket ontkent het voorbijgaan van de tijd en de beperkte levensduur van delicate natuurlijke elementen zoals snijbloemen. *Lilies* verwijst naar industriële productie en het assimileren van de realiteit. De kunstbloemenindustrie was van groot

belang voor de naoorlogse economie van Hong Kong. Ook Li Ka-shing, een van de rijkste mannen van Azië, maakte fortuin in deze industrie. Voor vele families was de assemblage van plastic bloemen een belangrijke bijbaan en is zo emblematisch voor een uniek periode in de geschiedenis van Hong Kong.

9. A Constructed World, *Amphorae*, 2013

Dit werk refereert aan een van de oudste verhalen over het kapitalisme, *De Gelijkenis van de Talenten*, zoals verteld in het bijbelboek Mattheus, maar ook aan de wildgroei aan erotisch materiaal op het Internet - tegenwoordig een van de meest winstgevendende ondernemingen. De *Amphorae* van A Constructed World werden oorspronkelijk gemaakt voor een tentoonstelling in een museum in Australië. Toen dit werk daar voor het eerst geïnstalleerd werd, grepen zowel de directeur als adjunct-directeur in; zij wilden het werk toegankelijker maken voor een breed publiek door de aanstootgevende delen van de afbeelding te bedekken met blauwe stippen (die de kunstenaars zelf hadden verstrekt). Was het een neoliberal gebaar of een manier om het publiek te beschermen voor iets dat ze toch al kenden? De werken, die inmiddels als samenwerking met de directeurs worden bestempeld, tonen zo de schaamte en bewuste dubbelzinnigheid die het kapitalisme kan oproepen.

10. Michael Lee, *Home of Ivy Hodge (Ronan Point #18-90)/Housing Committee of the London Borough of Newham/London, UK/1968 (Exploded, Partially Collapsed)-1986/1:50, No. 2*, uit de serie *Dwelling*, 2013

Michael Lee schilderde een blauwdruk van een appartement dat deel uitmaakte van het voormalige Ronan Point, een 22-verdiepingen hoog woontorencomplex voor sociale huisvesting in oost Londen. Om 5:45 op 16 mei 1968 liep Ivy Hodge, bewoner van flat 90 op de 18de verdieping, haar keuken in en stak een lucifer aan om het fornuis aan te zetten voor haar ochtendthee. De lucifer veroorzaakte een gasexplosie die de draagmuren opblies, waardoor

de gehele zuidoostelijke hoek van het gebouw instortte. Vier mensen kwamen om bij de ramp. Hodge overleefde echter en nam haar fornuis mee naar haar nieuwe huis.

11. Douglas Gordon, *Letter n° 21 never again, for the last time, ever again, for the first time*, 2002

Op de muur, op een plek die niet direct opvalt, is Douglas Gordons zin 'never again, for the last time' te vinden, en verderop in de tentoonstelling is de zin 'ever again, for the first time' te lezen. Gordons werk vraagt enerzijds om aandacht voor de onzichtbare hoeken van de ruimte, maar deelt anderzijds een boodschap over de dubbelzinnige relaties tussen tijd en handeling.

12. Nicolás Lamas, *Ideas about the universe*, 2013

Voor *Ideas about the universe* nam Nicolás Lamas een exemplaar van *Cosmos* door Carl Sagan (voor het eerst gepubliceerd in 1980) en bewerkte het met een schuurmachine. *Cosmos* is het best verkopende Engelstalige wetenschappelijke boek ooit. Als gevolg van Lamas' actie ziet het boek er uit als geërodeerde materie. De papierdeeltjes die hij verwijderde werden gemengd met water en omgevormd tot een bol die lijkt op de bolletjes uitwerpselen die scarabeekevers maken. Voor de oude Egyptenaren was de scarabee een symbool voor de god Khepri, god van de rijzende zon. Elke dag, in een eindeloze cirkel, zou Khepri de zon langs de hemel rollen. Het ronde object gemaakt door Lamas heeft de vorm van een hemellichaam waarvan we niet weten of het de zon dan wel de aarde zelf voorstelt.

13. Patrick Killoran, *Rebound*, 2004 - heden

Het project *Rebound* bestaat uit de voortdurende uitwisseling van boeken uit de bibliotheek van de kunstenaar en is een reflectie op het delen en vergaren van culturele kennis. Eenmaal gelezen, bindt Patrick Killoran het boek in een door hem ontworpen kaft die een boodschap aan de lezer bevat, alsook een rooster voor de lijst van alle lezers. De bood-

schap luidt: "I am a book intended to be passed on and shared. If you choose to read me, please sign-in on my back cover. When you are finished reading, give me to another person. Do not keep me in storage or put me on the shelf, deliver me to the next reader. If you find me in storage, or with someone who is not reading me, you are authorized to take me as your own and read me." Het is de eerste keer dat dit project tentoongesteld wordt sinds de start ervan in 2004. Bezoekers worden aangemoedigd een boek mee te nemen, te lezen en te delen.

14. Tabatabai & Afrassiabi, *Supplement to an Enduring Romance*, 2014

Supplement to an Enduring Romance is een boekenrek gemaakt door Nasrin Tabatabai & Babak Afrassiabi om 74 boeken te tonen die oorspronkelijk gepubliceerd werden in 1979 door een groep studenten die de Amerikaanse ambassade in Iran bezetten. De boeken bevatten herdrukken en vertalingen in het Perzisch van officiële Amerikaanse overheidsdocumenten die in de ambassade gevonden werden. Veel van de teksten werden opnieuw samengesteld uit de versnipperde originelen. De kunstenaars werken al lang aan het verzamelen van deze boeken - tot vandaag ontbreken er nog steeds drie in hun collectie. Het werk gaat over de obscure aard van een aanvulling en de manier waarop het tekorten compenseert en tegelijkertijd accentueert: enerzijds verwijst het werk naar de supplementaire rol die de boeken spelen in de relaties tussen de V.S. en Iran en in de vorming van de post-revolutionaire Iraanse identiteit; anderzijds speelt het object tussen de spiegels een supplementaire, mediërende en decoratieve rol in het boekenrek zelf. De titel kan ook geïnterpreteerd worden als een knipoog naar de relatie tussen kunst en politiek.

15. Sharon Hayes, *My Memory Translates Everything into Something Else*, 2012

My Memory Translates Everything into Something Else is een statement van Sharon Hayes en haar bijdrage aan de tentoonstelling.

Verwant aan de titel van de tentoonstelling, *The Part In The Story Where A Part Becomes A Part Of Something Else*, verwijst het werk naar het vertellen van verhalen en hoe we hierin beïnvloed worden door ons geheugen, dat het – juist door zijn onvolkomenheden – mogelijk maakt andere verhalen voort te brengen.

16. Iván Argote, *White Cube (piñata)*, 2009
De *White Cube (piñata)* door Iván Argote is een werk dat een bespiegeling vormt op het minimalisme, maar ook op het kolonialisme. Argote wil ons aanzetten na te denken over hoe we objecten en vormen waarnemen in hedendaagse kunst, en doet dit door gebruik te maken van de populaire Zuid-Amerikaanse piñata. Gevuld met kleine cadeautjes en snoepgoed beeldt dit werk de tentoonstellingsruimte, de 'white cube', uit als een plek waar kunstenaars hun werk delen met de wereld. Niet zonder ironie is de vernieling van het werk noodzakelijk voor de realisatie ervan.

17. João Vasco Paiva, *Translucent Debris*, 2014
Het werk *Translucent Debris* door João Vasco Paiva is geïnstalleerd in een hoek van de ruimte en bestaat uit een opeenstapeling van resten Plexiglas die de kunstenaar verzameld in verschillende fabrieken voor de vele neonreclames zichtbaar in de straten van Hong Kong. De stapel kopieert de functionele composities gemaakt door de fabrikanten, voor wie het esthetische effect van deze stapels van geen belang is. Ontdaan van hun originele doeleinde creëren deze platen Plexiglas een complex spel van kleurrijke schaduwen, waarbij de waarde van het materiaal voorbij het oorspronkelijke doel komt te liggen.

18. Bik Van der Pol, *up close*, 2014
Speciaal voor deze tentoonstelling besloot het Nederlandse kunstenaarsduo Bik Van der Pol het kunstwerk *Two Vertical Rectangles Gyration* (1969) van George Rickey neer te leggen in de tentoonstellingsruimte van Witte de With. Deze kinetische sculptuur, die zich ooit bevond op het Binnenwegplein, kent een roerige geschiedenis. Na recente renovaties aan en

om het plein, en een ophoging van de grond, bleken de draaiende bladen zich nog op slechts 2.11 meter hoogte te bevinden. De sculptuur werd zo een veiligheidsrisico omdat het voorbijgangers mogelijk zou kunnen raken. Om ongelukken te voorkomen werd er in 2012 eerst een hek om het werk gezet, en werd de sculptuur later dat jaar zelfs tijdelijk weggehaald. Sindsdien proberen de eigenaar van het werk, Sculpture International Rotterdam (SIR), en de afdeling Gemeentewerken (Rotterdam) een oplossing te vinden, in samenspraak met de beheerder van het erfgoed van de kunstenaar (Rickey overleed in 2002). In afwachting van concrete oplossingen en een terugplaatsing in de stad, presenteert Bik Van der Pol enkele onderdelen van Rickey's werk in immobiele staat.

19. Anthony Marcellini, *The Object In And Of Itself*, 2011
The Object In And Of Itself bestaat uit prints waarop een ouderwetse mobiele telefoon afgebeeld is op 1:1 schaal. Elke telefoon toont een opeenvolging van sms-berichten over het ontstaansproces van het apparaat. Het werk onderzoekt onze relatie tot objecten en technologie, een relatie die vaak beperkt is tot en extern is aan het ding zelf: we zijn vervreemd van de capaciteit die het ding heeft om voor zichzelf te spreken, we zien het enkel in het licht van de gebruiks- en marktwaarde ervan. In zijn werk ontwikkelt Marcellini een niet-antropocentrische sociologische benadering waarin hij tracht om de stem van het object onafhankelijk van onszelf tot uiting te laten komen.

20. Lucas Lenglet, *Soft Corners*, 2014
Een hoek maakt evenveel deel uit van de muur als van de vloer. *Soft Corners* verwijst op discrete wijze naar de architectuur van Aldo van Eyck, die over 'tussenin-heid' sprak als een manier om de (negatieve) polariteit van architectuur op te heffen: interieur versus exterieur, stad versus gebouw, natuur versus cultuur. Veel van Lenglets werk gaat over zones van contact of overdracht. Hij vertaalt deze interesse in een formele manifestatie die de

bezoeker toelaat zich meer bewust te worden van de ruimtelijke aard van tentoonstellingsruimtes door de scherpe randen van de zogenoemde 'white cube' te verzachten.

21. Tim Etchells and Vlatka Horvat, *Rotten Days (Rotterdam)*, 2014
Rotten Days is een performatief werk bestaande uit provocatieve, bitter-humoristische teksten door Vlatka Horvat en Tim Etchells, die elke dag op de muur worden aangebracht. Elke tekst wordt gedurende één dag getoond alvorens overschilderd en vervangen te worden door een nieuwe tekst. Deze voortdurende verandering wordt uitgevoerd door de werknemers van Witte de With en volgt een schema opgelegd door de kunstenaars. Het werk benadrukt de tijdelijke aard van de uitgeschreven gedachten, waardoor de bezoeker in directe relatie komt te staan met de verontrustende, komische en speelse slogans en boodschappen op de muur. *Rotten Days: Rotterdam* (2014) is de opvolger van *Rotten Days: Graz* (2006).

22. Ho Rui An, *Self-Reliant Girl*, 2014
In de roman *Slow Man* (2005) geschreven door J.M. Coetzee, loopt het hoofdpersonage langs "een dun meisje uit Singapore dat misstil met haar twee zussen in de flat boven hem woont." Ho Rui An brengt in zijn werk *Self-Reliant Girl* deze vluchtige ontmoeting tot stilstand in de vorm van een filmische poster. Hij roept het delicate evenwicht op tussen sociale erkenning en zelfredzaamheid. Hebben we anderen nodig om onszelf te zijn, of is het ieder voor zich?

23. Chen Zhen, *No Way To Sky, No Door To Heaven (homage to Duchamp)*, 1995
Dit werk bestaat uit een paneel dat langs de ene kant bedekt is met vossen achter een metalen raster en langs de andere kant met de as van verbrand papier. Elke zijde van deze deur draagt een metalen plaat waarop respectievelijk 'no door to earth' en 'no way to sky' staat gedrukt. De kern van Chen Zhens werk wordt gevat in de notie van de *transexperience*. Door voortdurend grenzen te overschrijden

werkte hij tussen de domeinen van westerse en oosterse denkpatronen, waarin hij synergie verkoos boven rigide classificaties. Chen Zhens werk behandelde thema's als internationale politiek en het individuele leven en beoogde een visuele synthese hiervan.

24. On Kawara, *Lat. 31°25'N, Long. 8°41'E*, 1965
Twee schilderijen door On Kawara worden op verschillende plaatsen in de tentoonstelling gepresenteerd. Het werk op de derde verdieping toont de datum 13 Jan. 1973, terwijl het werk op de tweede verdieping de cryptische coördinaten Lat. 31°25'N, Long. 8°41'E toont. Deze coördinaten duiden een plaats aan in oost Algerije, een afgelegen en onherbergzame plek in het midden van de Saharawoestijn. Algerije was betrokken in een anti-koloniale oorlog met Frankrijk, die duurde tot 1965. Kawara verhuisde naar Parijs in 1962, een tijd waarin ook honderdduizenden Frans-Algerijnse vluchtelingen naar het land van hun kolonisator verhuisden. Conceptueel kunstenaar Joseph Kosuth schonk dit atypische werk van Kawara aan het Van Abbemuseum (Eindhoven) in 1980, met de boodschap 'In herinnering aan Fernand Spillemaeckers', de Belgische kunsthandelaar die in 1978 overleed en die zeer belangrijk was voor de introductie van conceptuele kunst in België.

25. Aurélien Froment, *La Pièce du souffleur*, 2009
Het werk van Aurélien Froment is gebaseerd op een netwerk van heterogene referenties ontleend aan cinema, theater en literatuur. *La pièce du souffleur* verwijst naar de souffleurs-hokjes die onderdeel zijn van het podium in oude theaterzalen. Nu blijft het stil rond deze simpele houten constructie, waardoor het werk verwijst naar de latente aanwezigheid van (voorgegeven) spraak en de mogelijke afhankelijkheid van anderen om onze eigen woorden te vinden.

3E VERDIEPING

26. Gabriel Lester, *Chance Encounters*, 2011
Dit werk van Gabriel Lester bestaat uit witte sokkels, geometrische objecten en tropische planten van plastic in witte bakken. Deze objecten bewegen, zowel van tentoonstelling naar tentoonstelling, als binnen de tentoonstellingsruimte zelf. Ze bewegen, niet door gerichte inmenging van het publiek, maar schuiven steeds iets op door toevallig contact. *Chance Encounters* is opgesteld als pionnen op een speelbord, of als museumsokkels die op hun juiste plaatsing wachten.

27. Ceal Floyer, *No Positions Available*, 2007
In haar werk hanteert Ceal Floyer minimalistische en conceptuele strategieën. Door op heel precieze wijze gebruik te maken van alledaagse objecten reflecteert haar werk op de interactie tussen de titel, het object en de presentatiemethode. Haar werk refereert aan filosofische ideeën en stelt vragen bij onze waarneming en overtuigingen, maar bevat steeds ook een subtiele humor die vaak grenst aan het absurde. Hoewel het werk ook beschouwd kan worden als een commentaar op de arbeidsmarkt verwijst de boodschap *No Positions Available* naar de fysieke aanwezigheid van de bordjes zelf, die de gehele muur in beslag nemen.

28. Marysia Lewandowska, *Negotiation*, 2011
In december 2010 werd Marysia Lewandowska gevraagd om deel te nemen aan het afstudeerproject van de MA Curating Contemporary Art aan de Royal College of Art, Londen. De uitnodiging kwam in een tijd waarin studenten in het Verenigd Koninkrijk protesteerden tegen de verdere privatisering van het onderwijs. Lewandowska greep de gelegenheid aan om institutionele hiërarchieën en vormen van verzet te onderzoeken. Maandenlang onderzoek in de archieven en kunstcollectie van de Royal College brachten haar tot de vraag hoe kennis geproduceerd wordt, publiek gemaakt wordt en wat er nog rest van het 'gemene goed'. *Negotiation* legt de

spanningen bloot tussen beslotenheid en de behoefte aan dialoog in de productie en verspreiding van cultuur.

29. Lee Kit, *Picnic*, 2009
Lee Kit verkent in zijn serie *Picnic* de fluïde manier waarop objecten kunnen bewegen tussen huiselijke en publieke ruimtes, en verschillende functies kunnen vervullen. Lee's beschilderde doeken werden eerst als schilderijen tentoongesteld, maar werden functionele objecten in de nasleep van de SARS epidemie in Hong Kong in 2003. Na wekenlang binnenskamers te zijn gebleven besloten Lee en zijn vrienden om buiten een picknick te houden, waarbij ze een van zijn werken als picknickdeken gebruikten. Sindsdien zijn enkele van zijn met de hand beschilderde doeken in gebruik genomen in huishoudens als handdoeken, theedoeken, gordijnen en beddengoed en in publieke ruimtes als onder andere tafelkleden in cafés. Een van de doeken dook zelfs op als spandoek tijdens een politieke protestbetoging in 2004. Hoewel deze werken dus circuleren in zowel private en huiselijke settings als in publieke tentoonstellingsruimtes, benadrukt de kunstenaar het minimalistische karakter van zijn werk en de afwezigheid van een intrinsieke betekenis. In die zin functioneren de doeken eerder als passieve getuigen van het dagelijkse leven van de kunstenaar.

30. Nadim Abbas, *Holy Mt IV*, 2014
Holy Mt IV is een sculptuur in de vorm van een piramide, gemaakt uit drankpakjes. Op het eerste zicht refereert dit werk aan massaproductie door gebruik te maken van goedkope, artificieel op smaak gebrachte drankjes. Abbas creëert echter ook een paradox door deze drankjes in de vorm van een piramide te presenteren, een door de mens handgemaakt mirakel. Het werk heeft een belangrijk sociaal aspect, waarbij bezoekers worden uitgenodigd een drankje te nemen moesten zij dorst krijgen tijdens hun bezoek.

31. Narcisse Tordoir, *Are we losing our ideals?*; *Everything is very quiet*, beide 1979
De twee tekeningen van Narcisse Tordoir die getoond worden maken deel uit van eenzelfde serie. In de late jaren 1970 wandelde Tordoir een cafe of een andere sociale ruimte binnen, ging op een stoel staan en hield de ontvouwen tekening in de lucht. Na enige tijd vouwde hij de tekening weer op en liep naar buiten. Deze simple acties confronteerden de omstanders met een beeld, vergezeld van een korte zin die tot nadenken stemt, zoals: *are we losing our ideals?* Net als het opgevouwen picknickkleed van Lee Kit hebben deze tekeningen zowel een esthetische als een sociale waarde die zich toont door gebruik in het dagelijkse leven.

32. Koki Tanaka, *The fly never gets inside*, 2009
Een belangrijk aspect in het werk van Koki Tanaka is de wereld van ontelbare objecten waarin we leven en de mogelijkheid om sommige van deze objecten op onverwachte, ingenieuze of absurde manieren te gebruiken en te verbinden. *The fly never gets inside* is een draaiende drievoudige helix gemaakt van kleurrijke linten vastgemaakt aan een ventilator en is geïnspireerd op de vliegenvallen gebruikt door straatventers in China. Tanaka vervormt een alledaags object tot een sculptuur. Hij zegt hierover: "*Elk ding en elke beweging die schijnbaar geen betekenis hebben blijken iets ongezien te openbaren wanneer we ze isoleren en er echt naar kijken.*"

33. Patricia Reed, *Pan-National Flag*, 2009
Net als met haar werk *Perfect Present*, tevens onderdeel van deze tentoonstelling, speelt Patricia Reed met ons begrip van alledaagse objecten en symbolen die zij vermengt om er zo nieuwe betekenissen aan toe te schrijven. *Pan-National Flag* is het resultaat van een doorgedreven opeenstapeling van de formele structuren van alle nationale vlaggen wereldwijd. Deze abstractie of deconstructie van de symbolische soevereiniteit van elke vlag resulteert in het kluwen van de geglobaliseerde wereld.

34. MAP Office, *Island For Colorblind*, 2014
Island For Colorblind is een territorium dat niet voor iedereen zichtbaar is. Geïnspireerd door de Ishihara kleurentest werd het getal 69 met roze en groene zee-egels in het landschap aangebracht. De keuze voor het getal 69 heeft meerdere redenen, gaande van de optische dynamiek die dit nummer in zich draagt tot de symbiose van twee figuren. Het eiland is exclusief en mogelijk onzichtbaar voor enkelen.

35. Ho Sin Tung, *Hills Won't Heal*, 2010
Deze tekening toont de vernielde en verdwenen heuvels van Hong Kong, en illustreert zo de voortdurende strijd tussen natuur en verstedelijking. Hong Kong is een heuvelige stad met een beperkte oppervlakte bruikbare grond, waardoor het natuurlijke landschap (de oceaan inbegrepen) voortdurende gevaar loopt vernietigd te worden. Met haar werk brengt Ho herinneringen aan onze leefruimte boven en duidt ze de impact die mensen op hun omgeving hebben.

36. Praneet Soi, *Okhla Mandi*, 2010
De foto's in de serie *Okhla Mandi* werden gemaakt op de groothandelsmarkt (Mandi in het Hindi) van Okhla, een industriegebied in New Delhi. De foto's werden genomen in 2010, het jaar waarin de prijs van groenten explosief steeg door een economische zwendel. Soi besloot deze beelden verder te bestuderen en analyseerde de relaties tussen de verschillende elementen. Door handmatig lijnen aan te brengen op de foto's articuleert de kunstenaar de uitwisselingen tussen mensen, lichamen, goederen en valuta. Als een lokaal knooppunt van een steeds meer globale economie vertegenwoordigt de groothandelsmarkt een rauwe, viscerale plaats waar economie, samenleving, urbanisme en natuurlijke goederen samenkomen.

37. Charles Lim Yi Yong, *within*, 2010
De foto *within* toont een ontspoorde trein en omstanders. De gelaten houding van deze mensen contrasteert met de dramatische

impact van de omgevallen locomotief. Deze dubbele atmosfeer geeft het beeld een ambigue status: vond deze treinramp echt plaats of is het beeld in scene gezet? Lim zet aan tot denken over falen en hoe we omgaan met misgelopen situaties.

38. Adrian Wong, *Fountain II - Surinaams, Chinees, Indisch*, 2014
Fountain - Surinaams, Chinees, Indisch door Adrian Wong heeft zowel een praktische als rituele functie en symboliseert de relatie tussen fysieke hygiëne en morele zuiverheid, die in vele religies sterk aanwezig is. Door water te vervangen door thee verwijst Wong naar het gebruik van zuiverende thee infusies door zwangere Surinaamse vrouwen; naar het traditionele reinigen van kopjes, bordjes en kommen met thee voorafgaande aan Chinese banketten; en naar de nauwe band tussen thee en Ayurvedische geneeskunde. De combinatie van helende kruidendrank en de verzamelde objecten geïnspireerd op de verscheidene Rotterdamse gemeenschappen verwijzen naar angsten omtrent hygiëne en gezondheid alsook naar de vermenging van culturen in het unieke landschap van de stad.

39. Patricia Reed, *Perfect Present*, 2013
In contrast met "*Untitled*" (*Perfect Lovers*) door Felix Gonzalez-Torres, te zien op de tweede verdieping, geeft Patricia Reeds *Perfect Present* gelijktijdig alle mogelijk tijden wereldwijd aan. De onleesbare en gecompliceerde tijd die de klok aangeeft verschilt radicaal van de synchroniciteit van de geliefden waar Gonzalez-Torres naar verwijst. Eerder geeft het werk commentaar op de desoriënterende tijdelijkheid van vervreemd samenzijn, de samenlopende tijden van de globale markt en voortdurende productiviteit.

40. Magdalen Wong, *Chains*, 2010
Chains is een sculptuur en gebaar ineen. Een simpele deurketting werd getransformeerd door de metalen keten te vervangen door gouden halskettingen gevonden op een vlooiemarkt. Het slot, hoewel vandaag vaak vervangen

door meer high-tech beveiligingssysteem, blijft een symbolisch huiselijk element dat de veiligheid van ons huis garandeert. Een deurketting sluit niets op, maar houdt gevaren buiten terwijl het toch een blik op de buitenwereld toelaat.

41. Song-Ming Ang, *Music Manuscripts #26 - 29*, 2014
Voor *Music Manuscripts*, een serie tekeningen gemaakt met viltstiften doorgaans gebruikt door architecten, gaf Song-Ming Ang zichzelf de opdracht om de schijnbaar eindeloze mogelijkheden van standaard muziekpapier te verkennen. Hij toont alleen de perfect geslaagde tekeningen, gezien de minste vlek of veeg het werk diskwalificeert. De "muziek" is aanwezig in de productie van de tekeningen: de regelmaat en onderbrekingen van de lijnen, de afwezigheid van muzieknoten. Anders gezegd: in de afwezigheid van noten blijven enkel de regels over. Angs werk is verwant aan dat van John Cage, ook getoond in deze tentoonstelling, waar muziek wel opgeroepen, maar niet gehoord wordt.

42. On Kawara, *13 Jan. 1973, 1973*
Dit schilderij maakt deel uit van de *Today Series* die On Kawara startte op 4 januari 1966. De schilderijen in deze serie tonen de datum waarop het gemaakt werd en vormen in die zin een soort getuigenis van Kawara's activiteit die dag: hij schilderde dit werk. Elk 'datum schilderij' moet binnen de tijdspanne van één dag gemaakt worden. Indien de kunstenaar hierin faalt wordt het werk vernietigd. Met de *Today Series* markeert Kawara het verloop van de tijd aan de hand van schijnbaar willekeurige ankerpunten. De impact van elke individuele datum is voor iedere bezoeker anders.

43. John Cage, *Lecture on Something*, 1966; *Lecture on Nothing*, 1978
Componist, denker en kunstenaar John Cage stelde in zijn werk fundamentele vragen over de essentie van geluid, muziek, toeval, arrangement en instrumentatie. Als er al regels gold voor muziek, vond Cage wel een manier

om deze te breken of te omzeilen. Voor Cage was revolutie een eindeloos concept. Hij is vooral bekend om *4'33"*, een werk uit 1952 waar een pianist aan de piano zat en gedurende de tijd aangegeven in de titel van het werk niets speelt. De teksten *Lecture on Something* en *Lecture on Nothing* sluiten aan bij deze toon door, in de vorm van een lezing, de vraag te stellen hoe we kunnen spreken over iets en niets.

44. Haegue Yang, *Sonic Brass Dance*, 2013; *Sonic Nickel Dance*, 2013
De twee sculpturen van Haegue Yang, *Sonic Brass Dance* en *Sonic Nickel Dance*, bestaan uit grote clusters belletjes op wielen en nodigen het publiek uit tot een *pas de deux*. Net als bij Gabriel Lesters *Chance Encounters* verandert de positie van deze werken gedurende de tentoonstelling, in dit geval door de interactie met de bezoekers. Elk werk heeft echter ook een zogenoemde parkeerpositie waar de werken terugkeren om te rusten. De noties van mobiliteit en stilstand, vertrek en terugkeer en de mogelijke lichamelijke en sensorische ervaringen zijn van centraal belang. Geluid en beweging vormen de ziel van deze werken, die door te reageren op de aanwezigheid en handelingen van de bezoekers ons bestaan als fysieke en gevoelige wezens bevestigen.

45. Minja Gu, *42.195, 2006*
In het werk *42.195* haalt Minja Gu het concept van een marathon onderuit door hem te vertragen. De kunstenaar voltooide een volledige marathon, maar in plaats van hard te lopen besloot ze de tijd te nemen en te wandelen. Gu startte om 10:00 uur op 3 oktober 2006 en wandelde over de eindstreep om 19:26 uur op 4 oktober 2006, na 42,195 kilometer gewandeld te hebben. Het werk verwijst naar de notie van vertraging, maar ook naar de noodzaak aan discipline in onze relatie tot de tijd.

46. Ahmet Ögüt en Cevdet Erek, *Ahmet Cevdet Bey: "Jacket"*, 2011
In dit werk spelen kunstenaars Ahmet Ögüt en Cevdet Erek met de waarneming van de toeschouwer. Ahmet Cevdet Bey is een fictief karakter dat voortkwam uit de vermenging van beide kunstenaars tot een gedeelde innerlijke stem en dialoog. In hun serie gezamenlijke werken wordt deze dubbele stem omgezet in een komische fysieke en persoonlijke ervaring.

47. Leung Chi Wo + Sara Wong, v.l.n.r.: *French Voter With One Foot Lifted Off The Ground*, 2013; *Japanese Housewife Scratching Her Back*, 2010; *Young Diplomat In Beijing*, 2010
Leung Chi Wo en Sara Wong bestuderen de aanwezigheid van die niet identificeerbare menselijke figuren die per ongeluk deel uitmaken van het grotere beeldverhaal van massamedia en historische fotografische afbeeldingen. Filosoof Roland Barthes zei: "*Iedereen die gefotografeerd werd, hoe klein hun rol ook mag zijn in het uiteindelijke beeld, is zonder twijfel daar - op die plek en op dat moment - geweest.*" Hoewel we deze figuren vaak niet kennen hebben zij een plaats ingenomen in ons verleden. Door de poses van figuren in de gevonden foto's na te bootsen stellen Leung en Wong enerzijds de autoriteit van het beeld in vraag, en lichten ze anderzijds ook de poëtica van de fotografie toe door zelf te figureren in de nieuw gemaakte beelden. De onmogelijkheid zich met een ongekend persoon uit het verleden te identificeren brengt de kunstenaars tot een bescheiden, belichaamde en romantische ontmoeting met de geschiedenis. Deze drie foto's maken deel uit van een serie getiteld *He was lost yesterday and we found him today*.

48. Johan Zetterquist, *Proposal No 9: Hole Through the Moon*, 2007
Met zijn werk dat bestaat uit voorstellen tot de realisatie van excessieve, conceptuele en utopische ruimtes, zet Johan Zetterquist de traditie van kunst in de openbare ruimte op zijn kop. Omdat deze werken nagenoeg onmogelijk te realiseren zijn op ware schaal, creëert

Zetterquist installaties, schaalmodellen en sculpturen. *Proposal No 9: Hole Through the Moon* is zo'n voorstel, onderdeel van een serie. Dit werk is niet gespeend van ironie en apocalyptische humor, gezien de werkelijke uitvoering ervan alle leven op aarde zou vernietigen door een enorme vloedgolf.

49. Katarina Löfström, *Loop (The End)*, 2006
Loop (The End) bestaat uit een hangend snoer van knipperende rode gloeilampen. De titel geeft echter aan dat er meer aan de hand is: de lichtjes geven in Morsecode de titel van het melancholische nummer *The End* van The Doors weer. Deze boodschap wordt eindeloos herhaald. In haar werk citeert Löfström vaak uit films en literaire werken door bijvoorbeeld achtergronden, dialogen, rekvisieten en aftitelingen te isoleren, naar de voorgrond te brengen en voor zichzelf te laten spreken.

50. Pierre Bismuth, *Coming Soon*, 2010
Het neonwerk *Coming Soon* is Pierre Bismuths tweede werk in de tentoonstelling en gaat over de toekomst, de belofte dat morgen beter zal zijn. De woorden "Coming Soon" belichamen de evolutie waarin de mogelijkheid tot echte verandering vervangen wordt door de imperatief van het nieuwe. Hierbij gaat het alleen nog over de belofte zelf, ontdaan van elk fysiek object, waardoor het enige waaraan nog voldaan moet worden de behoefte aan het verlangen zelf is. *Coming Soon* illustreert een puur verlangen dat eindeloos onvervuld blijft.

Publieksprogramma

SELECTED READINGS: ZEVEN INTERPRETATIES VAN EEN TENTOONSTELLING

Wat wordt er van ons gevraagd wanneer we een tentoonstelling bezoeken? Wat willen kunstwerken van ons? En wat willen wij van hen?

Gedurende *The Part In The Story Where A Part Becomes A Part Of Something Else* geven zeven gastmoderators "lezingen" of interpretatieve publieke rondleidingen van de tentoonstelling. Tijdens de zomer van 2014 leiden Lorenzo Benedetti, Oscar van den Boogaard, Ann Demeester, Chris Fitzpatrick, Christina Li, Marnie Slater en Steven ten Thije het publiek op geheel eigen wijze rond in de tentoonstelling.

Vrijdag 23 mei, 18 uur met Ann Demeester (Directeur Frans Hals Museum - De Hallen, Haarlem)

Zondag 25 mei, 15 uur met Chris Fitzpatrick (Directeur Objectif Exhibitions, Antwerpen) - Rondleiding in het Engels.

Vrijdag 30 mei, 19 uur met Lorenzo Benedetti (Directeur de Appel arts centre, Amsterdam)

Vrijdag 6 juni, 18 uur met Christina Li (Curator, schrijver en Witness van het *Moderation(s)* project, Amsterdam) - Rondleiding in het Engels. Deze rondleiding valt samen met Kunstblock Friday: elke eerste vrijdag van de maand zijn Witte de With en de andere Kunstblockpartners in de Witte de Withstraat open tot 21 uur.

Vrijdag 20 juni, 19 uur met Steven ten Thije (Onderzoeksconservator, Van Abbemuseum, Eindhoven)

Zaterdag 21 juni, 15 uur met Marnie Slater (kunstenaar en schrijver, Brussel) - Rondleiding in het Engels.

Zondag 17 augustus, 15 uur met Oscar van den Boogaard (auteur en Directeur van het HISK, Gent)

Om een plaats te reserveren kunt u een e-mail sturen naar reservations@wdw.nl. Reguliere toegangsprijs: € 6 / € 3 korting (-18 / studenten / CJP / senioren)

MODERATION(S) PUBLICATIE

Deze geplande publicatie bevat documentatie van en beschouwingen op de verscheidene projectonderdelen van *Moderation(s)*. Schrijver Doretta Lau schrijft een kort verhaal, dat is gebaseerd op de gesprekken tijdens *Stories and Situations*, een conferentie waar discours, vertaling en objecthood (objectschap) centraal stonden; dichter en kunstcriticus Travis Jeppesen schrijft over *The Part In The Story* vanuit het standpunt van de tentoongestelde werken; filosoof Aaron Schuster reflecteert op het belang van plezier; schrijver Guy Mannes-Abbott draagt enkele korte teksten bij in navolging van zijn interventie tijdens het performanceprogramma *A Thing At A Time: In witness time begins*; curator Chris Fitzpatrick schrijft over parasitaire strategieën in de kunst; curatorenduo Latitudes be vraagt het concept van de rondleiding en ervaart Hong Kong door de ogen van lokale kunstenaars; auteur Oscar van den Boogaard schrijft over toevallige ontmoetingen; en Witness van het *Moderation(s)* programma Christina Li voorziet alle teksten en afbeeldingen van anekdotes en mijmeringen.

Biografieën van de Kunstenaars

A Constructed World (opgericht in 1993) is het samenwerkingsproject tussen Geoff Lowe en Jacqueline Riva (Australië). Kenmerkend zijn hun performances waarin conversaties, filosofische teksten, muziek, zang en dans samenkomen en waar het niet-weten het uitgangspunt vormt.

Nadim Abbas (geb. 1980, Hong Kong) onderzoekt de ingewikkelde rol die beelden uit onze herinnering spelen in het snijpunt tussen geest en materie. Dit resulteert in complexe werken, waar objecten een dubbelzinnige relatie hebben met hun eigen beeld, en waar lichamen verleid worden door ruimte.

Jennifer Allora (geb. 1974, V.S.) en Guillermo Calzadilla (geb. 1971, Cuba) werken sinds 1995 samen. Allora & Calzadilla gebruiken vaak beweging, muziek en geluid als potentiële middelen waarmee ze culturele, sociale en politieke relaties getoond en in vraag gesteld kunnen worden.

Song-Ming Ang (geb. 1980, Singapore) gebruikt muziek als de basis waaruit processen en situaties zich kunnen ontwikkelen. Zijn werk wordt gemaakt vanuit de overlappende perspectieven van een kunstenaar, fan en amateur.

Iván Argote (geb. 1983, Colombia) maakt interventies en performances in de publieke ruimte en creëert werk waarin de stad verkend wordt als een ruimte voor politieke en relationele conflicten, terwijl hij in zijn werk scenario's creëert die rebellen en absurditeit combineren.

Liesbeth Bik en Jos van der Pol werken samen als *Bik Van der Pol* sinds 1995 (Nederland). Hun werk is gebaseerd op samenwerking en onderzoek naar verschillende vormen van communicatieve activiteit. Ze werken vaak samen aan locatie, gebruik en hergebruik en reactiveren het werk van anderen.

Pierre Bismuth (geb. 1963, Frankrijk) onderzoekt onze waarneming en onze relatie tot cultuur. Zijn werk dwingt de toeschouwer tot kritische reflectie wanneer ze geconfronteerd worden met schijnbaar vanzelfsprekende culturele objecten.

John Cage (1912-1992, V.S.) was een Amerikaanse componist, muziektheoreticus, schrijver en kunstenaar. Als pionier van 'onbestemde' muziek, elektroakoestische muziek, en de afwijkende gebruik van muzikale instrumenten, was Cage een van de hoofdrolspelers in de naoorlogse avant-garde.

Leung Chi Wo (geb. 1968, Hong Kong) werkt met verscheidene media; van fotografie tot video naar tekst, performance en installaties, met een focus op de relatie tussen anticipatie, perceptie en communicatie. Zijn onderzoeksinteresse omvat architectuur en de kunst en cultuur van Hong Kong.

Chu Yun (geb. 1977, China) maakt voornamelijk installaties waarin hij rechtstreeks verwijst naar zijn eigen ervaringen. Zijn artistieke taal is duidelijk en direct, en legt op poëtische wijze wat verborgen blijft bloot.

Het werk van *Cevdet Erek* (geb. 1974, Turkije) wordt gekenmerkt door zijn gebruik van ritme en specifieke locaties. Zijn projecten combineren video, geluid en beelden, vaak in een poging om de beleving van een bepaalde omgeving te veranderen.

Tim Etchells (geb. 1962, Verenigd Koninkrijk) werkt in verschillende contexten, met name als leider van de performance groep *Forced Entertainment* en in samenwerking met verschillende kunstenaars, choreografen en fotografen. Zijn werk omvat performance, video, fotografie, installaties en fictie.

Ceal Floyer (geb. 1968, Pakistan) test in haar werk de ontsparingen tussen functie en implicatie, het letterlijke en het imaginaire. Floyer werkt met film en installatie, waarbij ze dagelijkse objecten op verrassende en humoristische wijze samenbrengt.

Aurélien Froment (geb. 1976, Frankrijk) verkent de semantische kracht van beelden. Alleen door de constante interacties, contrasten, superposities, onderlinge invloeden en wederzijdse verwijzingen kan de relatie tussen beeld en woord blootgelegd worden.

Felix Gonzalez-Torres (1957-1996, Cuba) stond bekend om zijn minimalistische installaties en sculpturen waarin hij materialen zoals koorden met gloeilampen, klokken of stapels papier gebruikte. De meest doordringende interpretatie van het werk van Gonzalez-Torres ziet zijn werk als metafoor voor het sterfproces. Daarentegen wordt zijn werk ook gezien als een representatie van de voortzetting van het leven en de mogelijkheid van regeneratie (het vervangen van gloeilampen en het aanvullen van stapels).

In het werk van Douglas Gordon (geb. 1966, Schotland) zijn geheugen en de verstoring van onze waarneming belangrijke elementen. Hij maakt het publiek bewust van hun eigen vluchtige subjectiviteit en bevraagt de manieren waarop we betekenis geven aan onze beleving van de dingen.

Het werk van Minja Gu (geb. 1977, Zuid-Korea) lijkt delicaat en intiem, en bijna niet te onderscheiden van het dagelijkse leven. Gu is vooral geïnteresseerd in wat de maatschappij gebruikt en weggooit. Ze recycleert met elegantie, gevatheid en poëzie de vele vermeende waardeloze resten van de dagelijkse consumentenmaatschappij.

Sharon Hayes (geb. 1970, V.S.) gebruikt video, performance en installatie en onderzoekt mogelijke kruisingen tussen geschiedenis, politiek en spraak. Ze past benaderingen geleend

uit theater, linguïstiek en journalistiek toe om via nieuwe representatiestrategieën het karakter van het huidige politieke moment bloot te leggen.

Hoi Rui An (geb. 1990, Singapore) werkt op de kruising tussen beeldende kunst, film, performance en theorie. Hij construeert nieuwe situaties rond bestaande esthetische objecten, waarin transmissie, gemeenschap en onmeetbaarheid centraal staan.

Vlatka Horvat (geb. 1974, Kroatië) werkt met verschillende media zoals sculpturen, installaties, tekeningen, performance, fotografie en tekst. Haar projecten zijn vaak gericht op het herschikken van objecten, artificiële ruimtes en sociale relaties.

João Vasco Paiva (geb. 1979, Portugal) ontcijfert stedelijke ruimtes en observeert het complexe karakter van metropolen. Paiva gebruikt verschillende media en documenteert, analyseert en reduceert systematisch stedelijke geluiden en systemen in een poging structuur en logica in de urbane complexiteit te vinden.

On Kawara (geb. 1933, Japan) maakt schilderijen, tekeningen, boeken en opnamen die chronologische tijd en haar functie als maatstaf voor het menselijke bestaan onderzoeken. Zijn werk wordt gekenmerkt door een meditatieve benadering van concepten als tijd, ruimte en bewustzijn.

Patrick Killoran (geb. 1972, V.S.) onderzoekt de tegenstellingen die samengaan met de termen "publieke ruimte" en "publieke kunst", alsook consumentengedrag en de producten van consumptiecultuur in het bijzonder.

De werken van *Lee Kit* (geb. 1978, Hong Kong) omvatten verschillende media, waaronder schilderijen, tekeningen, video's en installaties. Hij maakt vaak gebruik van alledaagse en ready-made objecten die verwijzen naar normale, dagelijkse rituelen.

Kwan Sheung Chi (geb. 1980, Hong Kong) werkt met performance, installaties en video's. Hij onthult absurde situaties vanuit specifieke sociale contexten onthullen en plaatst vraagtekens bij tegenstellingen en machtsverhoudingen in de huidige maatschappij.

Nicolás Lamas (geb. 1980, Peru) analyseert de relatie tussen kennis en macht, en hoe deze band onze ideologische perceptie en interactie met onze omgeving bepaalt.

Michael Lee (geb. 1972, Singapore) stedelijke herinneringen en fictie, vooral de contexten en gevolgen van verlies. Hij transformeert zijn observaties in objecten, diagrammen, situaties, tentoonstellingen of teksten.

Het werk van Lucas Lenglet (geb. 1970, Nederland) kan begrepen worden als ruimtelijke reflecties over hoe we ons verhouden tot kunst (de kunstgeschiedenis, de kunstwereld), de buitenwereld en ons persoonlijke leven.

Het beeldend werk, de films en installaties van Gabriel Lester (geb. 1972, Nederland) komen voort uit het verlangen verhalen te vertellen en situaties te scheppen die deze verhalen ondersteunen, of die een eigen narratieve interpretatie opwekken.

In haar projecten en vele samenwerkingen onderzoekt Marysia Lewandowska (geb. 1955, Polen) de publieke functie van archieven, collecties en tentoonstellingen in een tijd van uitgebreide privatisering.

Als voormalig professioneel zeiler is Charles Lim Yi Yong (geb. 1973, Singapore) gevoelig voor omgevingen die we doorgaans niet zien en voor krachten die ongemerkt op ons inwerken.

Katarina Löfström (geb. 1970, Zweden) onderzoekt het vermogen van beeldende kunst om los te breken van traditionele gedragspatronen en rationeel denken. Licht, perceptie en hoe wij kiezen de buitenwereld te interpreteren is

een terugkerend thema in haar video's, driedimensionale werken en installaties.

MAP Office is een multidisciplinair platform, opgericht door Laurent Gutierrez en Valérie Portefaix (Frankrijk). Dit kunstenaars-architectenduo werkt sinds 1996 vanuit Hong Kong, waar zij zowel fysieke als denkbeeldige territoria creëren. Hun werk vormt een kritiek op ruimtelijke anomalieën en documenteert hoe we ruimte ondermijnen en toe-eigenen.

Anthony Marcellini (geb. 1978, V.S.) onderzoekt de relaties tussen ogenschijnlijk willekeurige objecten, individuen, historische gebeurtenissen en natuurlijke fenomenen. Door middel van interventies probeert hij het onderscheid tussen de natuurlijke en de artificiële wereld op te heffen, zodat ze op gelijke voet met elkaar kunnen communiceren.

Het werk van Ahmet Ögüt (geb. 1981, Turkije) heeft een pseudo-documentair en humoristisch karakter. Ögüt creëert situaties waarin de connectie tussen subjectieve en collectieve herinneringen en de al dan niet correcte overdracht van de geschiedenis centraal staan.

De samenwerking tussen Nasrin Tabatabai en Babak Afrassiabi (Iran) omvat verschillende projecten, waaronder Pages, een tweetalig tijdschrift in het Perzisch en Engels. Hun projecten en redactionele benadering van het tijdschrift liggen dicht bij elkaar: beiden pogen om de onbepaalde ruimte tussen kunst en historische contexten te articuleren.

Patricia Reed (geb. 1977, Canada) richt zich op de relativiteit van het normale. Het spelen met de plasticiteit van het normale, op een conceptueel en materieel niveau, vormt de basis van haar werk.

Willem de Rooij (geb. 1969, Nederland) werkt vanuit de noties van representatie of verbeelding. Zijn werk is gekenmerkt door zowel een aversie als afhankelijkheid van visuele referenties.

Mor Shani (geb. 1985, Israel) is een choreograaf wiens werk gekenmerkt wordt door betekenisvol minimalisme, zowel wat betreft vorm als inhoud.

Het werk van Ho Sin Tung (geb. 1986, Hong Kong) bestaat uit een combinatie van grafiet en aquarel met gevonden en ready-made afbeeldingen. Deze afbeeldingen worden opnieuw geïnterpreteerd om verhalen te vertellen over plaatsen, relaties en tijdsperiodes.

Het werk van Praneet Soi (geb. 1971, India) bestaat uit schilderijen, tekeningen, collages en tekst. Soi's onderzoek naar beeldtaal in de media leidde hem tot het experimenteren met de fragmentering en vervorming van het menselijke lichaam en zijn omgeving.

Koki Tanaka (geb. 1975, Japan) gebruikt uiteenlopende media als video, fotografie, in-situ installaties en interventies. Zijn werk onthult de vaak latent aanwezige en meerduidige context van alledaagse handelingen.

Narcisse Tordoir (b. 1954, België) is een schilder wiens werk gekenmerkt wordt door de permanente bevraging van het medium schilderkunst zelf. In zijn schilderijen maar ook in zijn foto's en tekeningen stelt Tordoir de positie van de kunstenaar en de problemen van zijn tijd in vraag.

Het werk van Freek Wambacq (geb. 1978, België) onderzoekt de verbanden tussen sculptuur, installatie en architectuur. Zijn werk is materieel en conceptueel, waardoor een verbinding ontstaat tussen de kunstwereld en de wereld op zich.

Adrian Wong (geb. 1980, V.S.) is geïnteresseerd in het hedendaagse stadsleven. Zijn werk is tegelijk cultuurkritisch en religieus bewust. Zo gebruikt hij oude rituelen om de donkere of excentrieke kanten van het kosmopolitische leven bloot te leggen.

Het werk van Magdalen Wong (geb. 1981, Hong Kong) komt voort uit haar zorgvuldige observaties van het alledaagse en maakt gebruik van gevonden afbeeldingen en objecten. Door het verbergen en accentueren van specifieke details onthult ze het mysterie van het normale en het poëtische van het alledaagse.

In haar werk verbindt Sara Wong (geb. 1968, Hong Kong) de stedelijke en sociale condities van Hong Kong. Ze maakt sculpturen, installaties en videowerken en is daarnaast actief als landschapsarchitect.

In haar werk verbindt Haegue Yang (geb. 1971, Zuid-Korea) ordesystemen en standaardproducten middels taalkundige en didactische processen. Door kleine veranderingen in de beschikbare voorwerpen aan te brengen bevrijdt ze deze van hun functionele context en geeft ze een andere betekenis.

Trevor Yeung (geb. 1988, China) maakt werk in verschillende media; van tekeningen tot foto's, kleine objecten of installaties, vaak doordrongen van romantische verhalen en persoonlijke ervaringen.

Johan Zetterquist (geb. 1968, Zweden) heeft een politieke en systematische interesse in ecologische onderwerpen. Vanuit zijn achtergrond als ontwerper heeft hij voeling met culturele realiteiten, economische mogelijkheden en filosofische analogieën.

De conceptuele beeldhouwwerken en installaties van Chen Zhen (1955, Shanghai–2000, Parijs) bevatten een optimisme eigen aan de humanistische tijdgeest van de jaren '80 in China, waarin de kunstenaar de rol van sociopolitieke commentator vervulde.

Colofon

The Part In The Story Where A Part Becomes A Part Of Something Else
22 mei 2014 – 17 augustus 2014

Samengesteld door Heman Chong en Samuel Saelemakers

Bruikleengevers

Andréhn-Schiptjenko (Stockholm), Bugada & Cargnel (Parijs), Caldic Collectie (Wassenaar), Collection Anne-Shelton Aaron, EMI Private Collection, Galerie Buchholz (Keulen), Glenstone (Potomac), Hanart TZ Gallery (Hong Kong), Kadist Art Foundation (Parijs – San Francisco), Koninklijke Bibliotheek (Den Haag), M+ Museum for Visual Culture (Hong Kong), Moiz Zilberman Collection (Istanbul), Sculpture International Rotterdam Stedelijk Museum Amsterdam, Tanya Leighton (Berlijn), Van Abbemuseum (Eindhoven), Vitamin Creative Space (Beijing) en andere private instellingen

Tentoonstellingsgids

Redactie en schrijvers Defne Ayas, Amira Gad, Heman Chong, Samuel Saelemakers
Engelse redactie Marnie Slater
Nederlandse redactie Samuel Saelemakers, Josine Sibum Siderius, Sarah van der Tholen
Vertaling (Engels-Nederlands) Samuel Saelemakers, Marie Louise Schoondergang, Josine Sibum Siderius
Ontwerp APFEL, Kristin Metho
Coverafbeelding Anne Schwalbe
Drukker Raddraaier, Amsterdam

Partners & Fondsen

The Part In The Story is onderdeel van *Moderation(s)*, een programma geïnitieerd door Witte de With directeur Defne Ayas, in samenwerking met Spring Workshop directeur Mimi Brown, aangevoerd door kunstenaar en schrijver Heman Chong en ontwikkeld met Witte de With Associate Curator Samuel Saelemakers. Schrijver en curator Christina Li was Witness van het *Moderation(s)* project op www.wdw.nl.

Partner

Moderation(s) werd gerealiseerd in nauwe samenwerking met Spring Workshop Hong Kong

SPRING

The Part In The Story wordt ondersteund door AMMODO, Iaspis, Mondriaan Fonds, Outset Nederland, SAHA
Ondersteunende galleries Bugada & Cargnel, Edouard Malingue Gallery, Hanart TZ Gallery
Mediapartner Randian

De onderzoeksfase van *Moderation(s)* in 2012 werd ondersteund door Mondriaan Fonds

Witte de With Center for Contemporary Art wordt ondersteund door

Met dank aan

Witte de With bedankt

Alle kunstenaars en deelnemers aan *Moderation(s)*, alle bruikleengevers, Mimi Brown & Alp Ercil, Christiane Berndes, Bilderberg Parkhotel (Rotterdam), Dansateliers (Rotterdam), De Doelen (Rotterdam), The Felix Gonzalez-Torres Foundation (New York), The George Rickey Foundation (New York), Maropol Group BV (Werkendam), Andrea Rosen, Bart Rutten, Sculpture International Rotterdam, Marcia Vissers, Amanda Wilkinson, Athena Wu

Witte de With

Directeur & Curator Defne Ayas
Adjunct Directeur Paul van Gennip
Business Coordinator Sarah van der Tholen
Managing Curator & Publicaties Amira Gad
Curator Educatie & Theorie Yoeri Meessen
Associate Curator Samuel Saelemakers
Hoofdredacteur *WdW Review* Adam Kleinman
PR & Communicatie Josine Sibum Siderius
Secretariaat & Communicatie Angélique Kool
Secretariaat Gerda Brust
Assistenten Secretariaat Emmelie Mijs, Wendy Bos
Receptie Erik Visser, Erwin Nederhoff
Techniek Line Kramer
Stagiaires Pauline Appels (PR & Communicatie), Dulcia Klerk (Educatie), Maria-Louiza Ouranou (Publicaties), Lesley Wijnands (Educatie)

Extern

Installatieteam Ties Ten Bosch, Jonathan den Breejen, Carlo van Driel, Rick Eikmans, Chris van Mulligen, Hans Tutert
Receptie Francine van Blokland, Ella Broek, Marguerite de Geus, Rabin Huissen, Laura Lappi, Gino van Weenen, Serena Williams
Educatieteam Lisa Diederik, Fleur Flohil, Merel van der Graaf, Hannah Kalverda, Hanna van Leeuwen, Germa Roos, Gino van Weenen, Marloes van der Wiel
Administratie Frank van Balen, Suzan van Heck

Bestuur

Kees Weeda (voorzitter), Patrick van Mil (penningmeester), Bart de Baere, Ellen Gallagher, Noline van Harskamp, Jeroen Princen, Karel Schampers, Nathalie de Vries, Chris de Jong (Zakelijk adviseur)

The Part In The Story Where A Part Becomes A Part Of Something Else

22 mei – 17 augustus 2014

Kunstenaaars

A Constructed World, Nadim Abbas, Allora & Calzadilla, Song-Ming Ang, Iván Argote, Bik Van der Pol, Pierre Bismuth, John Cage, Chen Zhen, Chu Yun, Ceal Floyer, Aurélien Froment, Felix Gonzalez-Torres, Douglas Gordon, Minja Gu, Sharon Hayes, Ho Rui An, Ho Sin Tung, Tim Etchells & Vlatka Horvat, On Kawara, Patrick Killoran, Kwan Sheung Chi, Nicolás Lamas, Lee Kit, Michael Lee, Lucas Lenglet, Gabriel Lester, Marysia Lewandowska, Charles Lim, Katarina Löfström, MAP Office, Anthony Marcellini, Ahmet Ögüt & Cevdet Ereğ, João Vasco Paiva, Patricia Reed, Willem de Rooij, Mor Shani, Praneet Soi, Nasrin Tabatabai & Babak Afrassiabi, Koki Tanaka, Narcisse Tordoir, Freek Wambacq, Leung Chi Wo + Sara Wong, Adrian Wong, Magdalen Wong, Haegue Yang, Trevor Yeung, Johan Zetterquist

Samengesteld door

Heman Chong en Samuel Saelemakers

Witte de With
Center for Contemporary Art
Witte de Withstraat 50
3012 BR Rotterdam
Nederland

T +31 (0)10 411 01 44
F +31 (0)10 411 79 24

info@wdw.nl
www.wdw.nl

